

अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ संग सम्बन्धित)

.. मिक्वाखोला गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: १

संख्या: २

मिति: २०७५/१२/२१

भाग-२

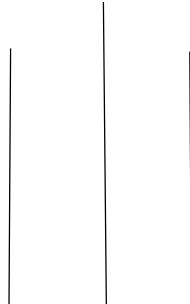
मिक्वाखोला गाउँपालिका

नियम नं. १

गाउँ कार्यपालिका (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति:-२०७४/०५/१६ सोमबार

मिक्वाखोला गाउँपालिका

ताप्लेजुङ, नेपाल

२०७४गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४

नेपालको संविधानको धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मिक्वाखोला गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाले आफ्नो कार्य विभाजनका लागि मिति २०७४/०३/११ को निर्णयानुसार देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यी नियमहरूको नाम “गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:-

(क) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।

(ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।

(ग) “कार्यपालिका” भन्नाले मिक्वाखोला गाउँ कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।

(घ) “कार्यकारी अधिकृत” भन्नाले गाउँपालिकाको कार्यकारी अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

(ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले मिक्वाखोला गाउँपालिका सम्झनुपर्छ ।

(च) “विषयगत शाखा” भन्नाले मिक्वाखोला गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गतको विषयगत शाखा, उपशाखा, कार्यालय वा ईकाईलाई सम्झनुपर्छ । यस शब्दले संविधान बमोजिम गाउँपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वन, पशुविकास जस्ता विषयक्षेत्रगत कार्यालय वा इकाईलाई समेत सम्झनुपर्छ ।

(छ) “वडा सचिव” भन्नाले गाउँपालिकाको वडा कार्यालयको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडा सचिव सम्झनुपर्छ ।

(ज) “वडा समिति” भन्नाले मिक्वाखोला गाउँपालिकाको वडा समिति सम्झनुपर्छ ।

(झ) “सदस्य” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनुपर्छ । जो शब्दले गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा अध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ ।

(ञ) “सभा” भन्नाले मिक्वाखोला गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई सम्झनुपर्छ ।

३. **कार्य सम्पादन:** (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्य सम्पादन गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय एवं विषयगत शाखाबाट हुनेछ ।

(२) गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत रहने विषयगत शाखा वा कार्यालय वा उपशाखा वा इकाई वा केन्द्रहरूको विवरण अनुसूची -१ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमका विषयगत शाखाहरू र तिनीहरूको कार्य विवरण गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत गरे बमोजिम हुनेछ ।

४. **कार्य विभाजन:** (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय र विषयगत शाखाबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसूची -२ बमोजिम हुनेछ ।

(२) गाउँ कार्यपालिकाले उपनियम (१) बमोजिमको विषयगत शाखाको काममा आवश्यकता अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्यको अनुसूची -३ बमोजिम हुनेछ ।

(४) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार अनुसूची -४ बमोजिम हुनेछ ।

(५) अध्यक्षले विषयगत क्षेत्रको कार्यको लागि कार्यपालिकाको कुनै सदस्यलाई निजले गर्ने कार्यको क्षेत्राधिकार समेत तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

(६) कार्यपालिकाले आफ्नो कार्यसम्पादनका लागि अनुसूची-५ बमोजिमको विषयगत समिति गठन गरी कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा त्यस्तो समितिको कार्यक्षेत्र तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

५. जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व: (१) गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कामका लागि अध्यक्ष तथा सदस्यहरू सामूहिक रूपमा गाउँ सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

(२) गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरू आफूलाई तोकिएको कार्यका लागि व्यक्तिगत रूपमा कार्यपालिका तथा अध्यक्षप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

(३) विषयगत समितिबाट सम्पादन हुने कामका लागि समितिका संयोजक तथा सदस्यहरू सामूहिक रूपमा कार्यपालिकाप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

(४) वडा अध्यक्ष आफूले गर्ने कामका लागि कार्यपालिका, अध्यक्ष तथा वडा समितिप्रति र वडा समितिबाट गरिने कामका लागि सामूहिक रूपमा कार्यपालिका र सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछ ।

६. अधिकार प्रत्यायोजन: (१) गाउँ कार्यपालिकाले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडाअध्यक्ष, सदस्य तथा मातहतका समिति, उपसमिति वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्ने सक्नेछ ।

(२) अध्यक्षले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार कुनै सदस्य वा कार्यकारी अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समिति वा वडा अध्यक्षले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार वडा समितिका कुनै सदस्य वा वडा सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

७. थपघट, हेरफेर वा संशोधन: (१) कार्यपालिकाले यस नियमावलीलाई आवश्यकता अनुसार थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यपालिकाले उपनियम (१) बमोजिम अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गरेको विषयको सूचना सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

८. बाधा अड्काउ फुकाऊ: यो नियम कार्यान्वयनको सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा यस नियमावलीको भावनाको प्रतिकूल नहुने गरी कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने सक्नेछ ।

९. यसै नियम भए गरेको मानिने: यो नियमावली स्वीकृति हुनुपूर्व गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरू यसै नियमावली अनुरूप भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची -१

(नियम ३ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

गाउँ कार्यपालिकामा रहने विषयगत शाखा (शाखा, कार्यालय, उपशाखा, इकाई) को विवरण

(गाउँ कार्यपालिकाको आफ्नो राजश्वको क्षमता, खर्चको आवश्यकता, सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने जनसङ्ख्या तथा विकासका मुख्य मुख्य प्राथमिकता अनुरूप संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणका आधारमा विषयगत शाखा तथा कार्यालय, उपशाखा वा इकाई निर्धारण गर्न सक्नेछन् । जनशक्तिको उपलब्धता तथा प्रशासनिक खर्चलाई ध्यान दिई एउटा विषयगत शाखा अन्तर्गतको कुनै कार्यालय, उपशाखा वा इकाईले मिल्दो अन्य विषयक्षेत्रको कार्यसमेत सम्पादन गर्ने सक्नेछ ।)

१. सामान्य प्रशासन शाखा

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास उपशाखा

(ख) सार्वजनिक खरीद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन उपशाखा

(ग) स्थानीय तहप्रदेश र संघसँगको सम्बन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय उपशाखा ,

(घ) नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

(ङ) न्यायकानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन उपशाखा ,

(च) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि विकास तथा विस्तार र एफसञ्चालन उपशाखा .एम.

(छ) बजार अनुगमनखाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण उपशाखा ,नापतौल ,गुणस्तर ,

(ज) बैठक तथा विधायन उपशाखा

(झ) आन्तरिक लेखापरीक्षण उपशाखा

(ञ) विदाउपाधि तथा विभूषण इकाई ,पर्व ,जात्रा ,उदी ,उत्सव ,

२. राजश्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा

(क) राजस्व नीति तथा प्रशासन उपशाखा

(ख) आर्थिक प्रशासन उपशाखा

३. पूर्वाधार विकास तथा भवन नियमन शाखा

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था उपशाखा

(ख) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत उपशाखा (डिजाइन समेत)

(ग) जग्गा नापी तथा नक्साउपयोग तथा वस्ती विकास उपशाखा-भू ,घरजग्गा धनी पूर्जा ,

- जग्गा नापी तथा नक्साघरजग्गा , धनी पूर्जा इकाई
- वस्ती विकास इकाई

(घ) जलविद्युतऊर्जा र सडक वृत्ति तथा सिंचाई उपशाखा ,

- जलविद्युतऊर्जा र सडक वृत्ति इकाई ,
- सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण इकाई

(ङ) वातावरणपर्यावरण एवं जलाधारक्षेत्र संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन उपशाखा ,

(च) विपद् व्यवस्थापन उपशाखा (एम्बुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत ,बारुणयन्त्र)

(छ) सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई

४. आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषिपशुपन्ध्री तथा सहकारी कार्यालय ,

(ख) वन तथा भूसंरक्षण कार्यालय-

(ग) उद्योग तथा उद्यमशीलता विकास उपशाखा

(घ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिबी न्यूनिकरण उपशाखा

५. सामाजिक विकास शाखा

(क) आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय

(ख) खेलकूद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

(घ) खानेपानी व्यवस्थापन कार्यालय

(ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा उपशाखा

- लैङ्गिक समानता इकाई
- बालबालिकाकिशोर किशोरी तथा युवा इकाई ,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिक इकाई

(च) गैरसरकारी संस्था परिचालनसमन्वय तथा नियमन इकाई ,

(छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई

(ज) संस्कृतिललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन इकाई ,सम्पदा ,

६. योजनाअनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा ,

(क) योजनाकार्ययोजना तर् ,जुमा तथा उपभोक्ता समिति परिचालन इकाई

(ख) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन इकाई

(ग) तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाई

अनुसूची २-

(सँग सम्बन्धित (१) नियम ४ को उपनियम)

विषयगत शाखाको कार्य विभाजन

१. सामान्य प्रशासन शाखा

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास

- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिकार्यान्वयन र ,योजना ,सेवा शर्त ,मापदण्ड , नियमन
- संविधानको धारा ३०२ बमोजिम समायोजन भई आउने कर्मचारीको व्यवस्थापन
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य
- गाउँपालिकाको संगठन विकासजनशक्ति ,संगठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण , व्यवस्थापन र वृत्तिविकास
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोगप्रवर्द्धन र नियमन ,
- मानव संशाधन विकासका लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तर्जुमा
- गाउँपालिकामा सार्वजनिक विदाउर्दी आदिको व्यवस्थापन ,जात्रा ,उत्सव ,
- स्थानीय शान्ति समिति सम्बन्धी कार्यहरू

(ख) सार्वजनिक खरीद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको लागि सार्वजनिक खरीद तथा अन्य बन्दोबस्तीका सामान सम्बन्धी विषय
- गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति ,सडक ,भवन ,सामूदायिक सम्पत्ति , वनको विवरण सहि ,खानी तथा खनिज ,उद्योग ,पूर्वाधार ,व्यवसाय ,पसलतको अद्यावधिक अभिलेख
- गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख

- गाउँपालिकास्थित सरकारी सम्पत्तिको एकिकृत विवरण

(ग) स्थानीय तहप्रदेश र संघसँगको सम्बन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय ,

- संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानून बमोजिमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व
- जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय
- वडा तहसँगको सम्पर्क र समन्वय
- पत्राचारशिष्टाचार ,समारोह ,सभा ,

(घ) नगर प्रहरी व्यवस्थापन

- संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधीनमा रही नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नीति , कार्यान्वयन र नियमन ,मापदण्ड ,कानून
- नगर प्रहरीमार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने,
  - नीति,निर्णयहरू कार्यान्वयनमा सहयोग ,मापदण्ड ,कानून ,
  - सम्पत्तिको संरक्षण,
  - गाउँपालिकामा हुने सभा समारोहपरम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा , ,सहयोग
  - स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग,
  - नगर प्रहरी सम्बन्धी कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका नीतिकार्यक्रम ,योजना , ,कार्यान्वयन
  - गाउँ वस्ती सरसफाई सम्बन्धी मापदण्डको कार्यान्वयन र कसुर उपर छानविन र अनुसन्धान,
  - स्थानीय न्यायिक समितिले गरेका आदेश,फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग ,

- कार्यालय परिसर पर्ति ,ऐलानी ,सार्वजनिक ,सम्पदा ,जग्गासार्वजनिक भवन तथा ,
भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा
- विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग,
- अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग,
- फुटपाथ व्यवस्थापन,
- निर्माण नियमन,
- गुणस्तर नियन्त्रण
- नगर प्रहरी सम्बन्धी अन्य कार्य ।

(ड) न्यायिक समितिको सचिवालयमानव अधि ,कानून ,न्याय ,कार प्रवर्द्धन तथा मेलमिलाप र मध्यस्थतानिर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन ,

- न्यायिक समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य
- न्याय तथा कानूनी राज्यको परिपालना
- मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन
- व्यक्ति र समुदायबीच मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
- न्यायिक निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन

(च) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि विकास तथा विस्तार र एफसञ्चालन .एम.

- आफ्नो क्षेत्रभिन्न इन्टरनेट सेवाकेबुल तथा तारबिहीन टेलिभिजनको प्रसारणको ,टेलिसेन्टर ,
नवीकरण र नियमन ,अनुमति
- एक सय वाटसम्मको एफनवीकरण र नियमन ,रेडियो सञ्चालन अनुमति .एम.
- आफ्नो क्षेत्रभिन्न पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमतिअभिलेख तथा नियन्त्रण ,
- अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको प्रयोग

- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सूचना प्रविधिको विकास र विस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- वैज्ञानिक अध्ययनअनुसन्धान र प्रविधि विकासमा लगानी ,
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन

(छ) बजार अनुगमनखाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण ,नापतौल ,गुणस्तर ,

- स्थानीय व्यापारआपूर्ति व् ,वस्तुको माग ,वाणिज्य ,यवस्थापन तथा अनुगमन
- बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापन
- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धी नीतिकार्यान्वयन र नियमन ,मापदण्ड ,कानून ,
- स्थानीय वस्तुहरुको उत्पादनमूल्य निर्धारण र अनुगमन ,आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण ,
- स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण
- स्थानीय वस्तु र सेवा व्यापारको मूल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन
- उपभोक्ता सचेतनालक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय वस्तु तथा सेवाको , गुणस्तर परीक्षण
- खाद्य पदार्थको गुणस्तर नियन्त्रण
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण
- स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन सहजीकरण र नियमन
- स्थानीय वौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षणप्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन ,

(ज) बैठक तथा विधायन

- कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन
- कार्यपालिकाको निर्णयहरुको विद्युतीय माध्यमबाट अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन

- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नुपर्ने विभिन्न नीतिनियम तथा कानूनको मस्यौदामा , संयोजन
- कार्यपालिकाका विभिन्न समितिकार्यदलको बैठक व्यवस्थापन ,उपसमिति ,
- नीतिप्रकाशनका लागि समन्वय ,कानूनको प्रमाणिक प्रतिको संरक्षण ,
- विधायन सम्बन्धी अन्य कार्य

(झ) आन्तरिक लेखापरीक्षण

- आन्तरिक तथा पूर्व लेखापरीक्षण
- लेखापरीक्षण विवरण को अभिलेख व्यवस्थापन (बेरुजुको लगत समेत)
- अन्तिम लेखापरीक्षण कार्यमा सहयोगसमन्वय र सहजीकरण ,
- लेखापालनसम्बन्धी क्षमता विकास कार्य

(ञ) विदाआदी । ,विभूषण ,उपाधि ,पर्व ,जात्रा ,उर्दी ,उत्सव ,

- स्थानीय चाडपर्वउर्दी आदीको व्यवस्थापन ,जात्रा ,उत्सव ,सार्वजनिक विदा ,
- उपाधि तथा विभूषण सम्बन्धी सिफारिशअभिलेख ,

२. राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा

(क) राजस्व नीति तथा प्रशासन

- राजस्व सम्बन्धी नीतिराजस्व चुहावट नियन्त्रण) कार्यान्वयन र नियमन ,कानून तर्जुमा , (समेत
- सम्पत्ति करसेवा शुल्क ,सवारी साधन कर ,घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क ,घरबहाल कर , ,विज्ञापन कर ,पर्यटन शुल्क ,दस्तुर व्यवसाय कर ,(मालपोत) भूमिकर ,दण्ड जरिवाना , ,सिङ्ग ,मृत वा मारिएको जीवजन्तुको हाड ,घरजग्गा कर ,बहालबिटौरी कर ,मनोरञ्जन कर ,कानून ,व्यवसायिक कर सम्बन्धी नीति ,प्राकृतिक स्रोत साधन ,छालामा कर ,प्याख अन्य आय व्य ,संकलन र नियमन ,बाँडफाँड ,कार्यान्वयन ,मापदण्डव्यवस्थापन

- सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धी नीतिमापदण्ड ,कानून , तथा नियमन र सोको संकलन तथा बाँडफाँड
- आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका दर अन्य शुल्क निर्धारणसंघीय र प्रदेश कानून बमोजिम , प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता रोयल्टी संकलनसमन्वय र नियमन ,
- मालपोत संकलन
- कानून बमोजिम ढुङ्गाफायर क्लेजस्ता खानी खनिज ,स्लेट ,नुन ,माटो ,बालुवा ,गिट्टी , उत्खनन र सो सम्बन्धी रोयल्टी सङ्कलन ,अन्वेषण ,पदार्थको सर्वेक्षण
- ट्रेकिङ-न्याफिट ,जिप फ्लायर ,बञ्जी जम्पिङ्ग ,क्यानोनिङ्ग ,कायाकिङ्ग ,ङ्ग शुल्क
- सामुदायिक वनको सञ्चालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन
- प्राकृतिक स्रोतको उपयोग सम्बन्धी नीति निर्धारण र कार्यान्वयन तथा प्रदेश र संघीय मापदण्ड पालना
- प्रचलित कानून बमोजिम दण्ड जरिवाना
- बाँकी बक्यौता रकमको लगत र असुल उपर
- करदाता शिक्षा तथा करदाता विवरण अद्यावधिक
- वित्तीय स्रोत साधनको समतामूलक बाँडफाँड
- आर्थिक साधनको महत्तम उपयोग तथा परिचालन
- राजश्व परामर्श समिति सम्बन्धी विषय
- स्थानीय राजश्व प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन
- राजश्व सूचना तथा तथ्याङ्कको आदान प्रदान
- संघीय तथा प्रदेश कानून बमोजिम बजेट घाटापूर्तिको स्रोत व्यवस्था

(ख) आर्थिक प्रशासन

- आर्थिक प्रशासन र ,कार्यान्वयन र नियमन ,मापदण्ड ,कानून ,नीति (कार्यविधि) व्यवस्थापन
- बजेट सीमा निर्धारणकार्यान्वयन र नियमन ,बजेट तर्जुमा ,
- सञ्चित कोष तथा आकस्मिक कोषको व्यवस्थापन
- लगानी र लाभांशको व्यवस्थापन
- लेखा व्यवस्थापनकार्यसञ्चालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा ,धरौटी ,राजश्व ,खर्च , सम्पत्तिको एकिकृत विवरण
- समष्टिगत आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण
- ऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन
- लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्था (सहकारी तथा निजी ,सरकारी)ापन
- कारोबारको लेखाङ्कननियन्त्रण तथा व्यवस्थापन ,
- राजश्व तथा व्ययको अनुमान
- बेरुजू फछ्यौट
- आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य विषय

३. पूर्वाधार विकास तथा भवन नियमन शाखा

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था

- स्थानीय सडक कृषी सडक तथा यातायात सम्बन्धी ,ग्रामीण सडक ,नीति ,कानून , मापदण्ड तथा नियमन

- स्थानीय सडकपुलेसा र तटबन्धन , झोलुङ्गे पुल , कृषी सडक , ग्रामीण सडक , कार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको पहिचान , सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा सम्भार , मर्मत , कार्यान्वयन , अध्ययन
- यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
- ट्याक्सी सेवा अनुमतीव्यवस्थापन र नियमन ,
- वातावरणमैत्री अपाङ्गता र लैङ्गिकमैत्री यातायात , जलवायु परिवर्तन अनुकूलन , प्रणालीको प्रवर्द्धन
- आधारभूत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- यातायात क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि
- यातायात सुविधामा नागरिकको सरलसहज र समान पहुँच ,
- यातायात क्षेत्रमा वातावरणमैत्री प्रविधिलाई प्रोत्साहन
- निजी यातायात नियमन व्यवस्थापन

(ख) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाइन समेत)

- भवन सम्बन्धी नीतिआयोजना , मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा , कानून , कार्यान्वयन र नियमन , अध्ययन , पहिचान
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- भवन निर्माण इजाजतभवन संहिता कार्यान्वयन ,
- भवन निर्माणको नक्सा स्वीकृतिनियमन , संशोधन ,
- पुरातत्वसम्बद्धन र पुनःनिर्माण , प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण ,
- सरकारी भवन सभागृह , सामूदायिक भवन , विद्यालय , तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत संभार

(ग) जग्गा नापी तथा नक्साउपयोग तथा वस्ती विकास-भू ,घरजग्गा धनी पूर्जा ,
जग्गा नापी तथा नक्साघरजग्गा धनी पूर्जा .

- प्रादेशिक मापदण्ड बमोजिम घरजग्गा धनी दर्ता प्रमाणपूर्जा वितरण तथा लगत व्यवस्थापन
- भूमिको वर्गीकरण अनुसारको लगत
- जग्गाको कित्ताकाट र भूमि लगत निर्माण र संरक्षण (स्रेस्ता ,नक्सा)
- सरकारी प्रयोजनको लागि जग्गा प्राप्तिमुआब्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय , र सहजीकरण
- जग्गा विवाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत वनसीमसार , तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धी लगत ,क्षेत्र

वस्ती विकास

- शहरीकरणमापदण्ड तथा सो सम्बन्धी ,कानून ,वस्ती विकास सम्बन्धी नीति , कार्यान्वयन र नियमन ,अध्ययन ,आयोजना पहिचान ,योजना तर्जुमा
- आधारभूत आवासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- गाउँपालिकामा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- आधारभूत बसोबास सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- योजनावद्ध र व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा कार्यान्वयन
- एकिकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन

- संघीय तथा प्रदेश कानूनो अधीनमा रही आफ्नो क्षेत्रको भू, योजना, उपयोग नीति-कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय तथा प्रदेशको मापदण्डको अधीनमा रही व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था
- स्थानीय स्तरमा सुकुम्वासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्था
- एकिकृत वस्ती विकासका लागि जग्गाको एकिकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन ।

(घ) जलविद्युतसडक वत्ति र सिंचाई, ऊर्जा,

जलविद्युतऊर्जा र सडक वत्ति,

- साना जलविद्युत आयोजनानवीकरण, य ऊर्जा तथा वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी नीति, कार्यान्वयन र नियमन, योजना, मापदण्ड, कानून
- वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी प्रविधि विकास र हस्तान्तरणक्षमता अभिवृद्धि प्रवर्द्धन,
- विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापनसञ्चालन र नियमन,
- जनसहभागितामा आधारित स्वदेशी लगानीलाई प्राथमिकता दिदै जलस्रोतको बहुउपयोगी विकास कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- स्थानीय विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापनसञ्चालन र नियमन,
- सडक वत्तीको व्यवस्था

सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- सिंचाई सम्बन्धी नीति मापदण्ड निर्धारण र, कानून, नियमन

- सिंचाई सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमाकार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको , सम्भार र नियमन ,मर्मत ,कार्यान्वयन ,अध्ययन ,पहिचान
- स्थानीय साना ,सुधार ,सतह तथा भूमिगत सिंचाई प्रणालीको सञ्चालन निर्माण , मर्मत सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन व्यवस्थापन
- जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी
- स्थानीय तटबन्धनदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापन र नियमन ,
- साना जलउपयोग सम्बन्धी आयोजना तर्जुमाकार्यान्वयन र अनुगमन । ,

(ड) वातावरणपर्यायवरण एवं जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन ,

- स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण र जलाधार तथा वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिकार्यान्वयन र नियमन ,कार्यक्रम तर्जुमा ,कानून ,
- वृक्षारोपण तथा हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन
- फोहोरमैला सङ्कलनविसर्जन र सोको सेवा शुल्क निर्धारण ,प्रशोधन ,पुनःउपयोग , र नियमन
- सरसफाई तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलाको व्यवस्थापन
- वायु तथा ध्वनीको प्रदुषण नियन्त्रण
- हानिकारण पदार्थहरजको नियमन तथा नियन्त्रण
- सार्वजनिक शौचालयल व्यवस्थापन
- वातावरणीय जोखिम न्यूनिकरण
- न्यून कार्वनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन
- पानी मुहानको संरक्षण

- पहिरो नियन्त्रण
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम

(च) विपद् व्यवस्थापन एम्बुलेन्स , वारूण यन्त्र ,

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिमापदण्ड तथा स्थानीय स्तरका , कानून ,
आयोजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जोखिम , न्यूनिकरण कार्ययोजना
- विपद् पूर्वतयारीवितरण र , राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण , खोज तथा उद्धार ,
समन्वय
- विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा वस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण
- विपद् व्यवस्थापनमा संघनिजी क्षेत्रसँगको , संघ संस्था , प्रदेश र स्थानीय समूदाय ,
स , सहयोगमन्वय र सहकार्य
- विपद् कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन
- विपद् पश्चात स्थानीय स्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण
- विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- प्राकृतिक प्रकोपको रोकथाम र पूर्वतयारी
- विपद् जोखिम न्यूनिकरणको लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा
र कार्यान्वयन
- वारूण यन्त्र तथा एम्बुलेन्सको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन प्रणाली

(छ) सार्वजनिक निजी साझेदारी

- स्थानीय सार्वजनिक योजना निर्माण , निजी साझेदारी सम्बन्धी स्थानीय नीति-

- स्थानीय सार्वजनिकनिजी साझेदारीका आयोजना छनौट तथा कार्यान्वयन-
- स्थानीय विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन

४. आर्थिक विकास शाखा

(क) कृषिपशुपन्छी तथा सहकारी ,

कृषि

- कृषि ,कानून ,कृषि उत्पादन व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति ,कृषि प्रसार , कार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,मापदण्ड
- कृषि बजार सूचनासाना सिंचाई ,कृषि बजार तथा हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण , कृषि सामग्री आपूर्ति र कृषक ,प्राविधिक टेवा ,प्रविधि प्रसार ,तालिम ,निर्माण क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन
- कृषिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- कृषि वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपणव्यवस्थापन र परिचालन ,
- उच्च मूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धनविकास तथा बजारीकरण ,
- कृषिसम्बन्धी वीमा र कर्जा सहजीकरण
- शीत भण्डारणको व्यवस्थापन
- कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि प्राविधिक ,सेवासीप विकास र शशक्तिकरण ,टेवा ,
- कृषि बिउ बिजनउपयोग र ,मलखाद र रसायन तथा औषधिहरूको आपूर्ति ,नक्ष , नियमन
- कृषक समूह ,कृषि सहकारी र कृषि सम्बन्धी स्थानीय संघ संस्थाहरूको समन्वय , व्यवस्थापन र नियमन

- कृषि सम्बन्धी प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण
- कृषि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली तथा कृषि सम्बन्धी सूचनाको प्रचार प्रसार
- कृषि स्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन

पशुपन्छी

- पशुपालन र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय नीति ,योजना ,मापदण्ड ,कानून , कार्यान्वयन र नियमन
- पशुपन्छी बजार सूचनाहाटबजारको पूर्वाधार निर्माण ,प्राविधिक टेवा ,तालिम , कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन र नियमन
- पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- पशुपन्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन
- पशुनक्ष सुधार पद्धति विकास र व्यवस्थापन
- पशुपन्छी सम्बन्धी वीमा र कर्जा सहजीकरण
- स्थानीय चरन तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
- पशु आहारको गुणस्तर नियमन
- स्थानीय स्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली
- पशु बधशाला र शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्य कार्य

सहकारी

- सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय नीतिकार्यान्वयन ,मापदण्डको निर्माण ,कानून , र नियमन

- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ताखारेजी र विघटन , अनुमति ,
- सहकारी वचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रियप्रादेशिक र स्थानीय संघसंस्थासँग ,विषयगत ,केन्द्रीय , समन्वय र सहकार्य
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धनविकास र परिचालन । ,

(ख) वनजडिबुटी तथा जैविक विविधता ,जलाधार ,वन्यजन्तु ,संरक्षण-भू ,

- वन ,वन्यजन्तु ,जङ्गल ,चराचुरुङ्गीपर्यावरण तथा जैविक ,वातावरण ,जल उपयोग , कार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,मापदण्ड ,कानून ,विविधता सम्बन्धी स्थानीय नीति
- सामुदायिककबुलियती वनको स ,धार्मिक ,ग्रामीण तथा सहरी ,संरक्षणसम्बद्ध ,न , उपयोग र नियमन
- वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापन
- मध्यवर्ती क्षेत्रको सामुदायिकधार्मिक र कबुलियती वनको व्यवस्थापन ,
- नदी किनारनहर किनार तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण व्यवस्थापन ,नदी उकास ,
- निजी तथा व्यवसायिक वनको प्रवर्द्धन र नियमन
- सार्वजनिक खाली जग्गाउपयोग र व्यवस्थापन ,सम्भार ,पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण ,
- जडिबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धि ,संकलन ,उत्पादन ,सर्भेक्षण , प्रशोधन र बजार व्यवस्थापन ,प्रवर्द्धन
- वन विउ बगैचा स्थापनाव्यवस्थापन र प्रवर्द्धन ,
- नर्सरी स्थापनारोपण र प्रवर्द्धन ,वितरण ,विरुवा उत्पादन ,

- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको संरक्षणउपय ,व्यवसायिक पालन ,ोग र अनुगमन
- वन्यजन्तुबाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथामव्यवस्थापन ,
- स्थानीय प्राणी उद्यान को स्थापना र सञ्चालन (चिडियाखाना)
- स्थानीय वन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
- स्थानीय स्तरमा अखेटो पहारको व्यवस्थापन
- वनवन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन र अध्ययन , अनुसन्धान
- रैथाने प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख
- सामुदायिक भूसंरक्षण र सोमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम-
- भूसंरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकूलन-
- जलवायु परिवर्तनअनुकूलन कार्य ,
- आयआर्जनमा आधारित जडिबुटीको संरक्षणव्यवस्थापन ,प्रवर्द्धन ,

(ग) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास र खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण
उद्योग

- लघुखारेजी र नियमन ,नवीकरण ,घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता ,
- लघुघरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन ,
- उद्यमशिलता प्रवर्द्धन
- व्यापारिक फर्मपसल ,को दर्ताखारेजी र नियमन ,नवीकरण ,अनुमति ,
- सीप विकास सम्बन्धी कार्यको प्रवर्द्धन

खानी तथा खनिज

- खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीतिमापदण्ड तथा ,कानून , योजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- ढुङ्गाफायरक्ले जस ,खरिढुङ्गा ,स्लेट ,नुन ,माटो ,बालुवा ,गिटी ,ता खानिजन्य वस्तु सर्भेक्षणउत्खनन ,अन्वेषण ,
- ढुङ्गाफायरक्ले तथा स्लेट आदि खानिजन्य ,खरिढुङ्गा ,माटो ,नुन ,बालुवा ,गिटी , नवीकरण ,अनुमति ,उत्खनन र उपयोग सम्बन्धी दर्ता ,विकास ,वस्तुको संरक्षण खारेजी र व्यवस्थापन
- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन अभिलेख तथा व्यवस्थापन
- भौगोर्भिक नक्सा प्रकाशन ।

(घ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिवी न्यूनिकरण

- गरिवी निवारण सम्बन्धी स्थानीय नीतिनियमन र अध्ययन ,मापदण्ड ,कानून , अनुसन्धान
- गरिवी निवारणको स्थानीय रणनीति तर्जुमा
- गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धी स्थानीय सर्भेक्षणसूचना व्यवस्थापन र नियमन ,
- गरिवी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रियसमन्वय ,प्रादेशिक र स्थानीय संस्थासँग सम्पर्क , र सहकार्य
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलनप्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना ,
- स्थानीयस्तरमा रहेका विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना , स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन ,कार्यक्रम

- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन
- सुकुम्वासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन
- रोजगारीका अवसर सिर्जना सम्बन्धी

५. सामाजिक विकास शाखा

(क) आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षाखुला तथा , अनौपचारिक शिक्षा , , (गुम्वा आदि , मदरसा , गुरुकुल) वैकल्पिक शिक्षानिरन्तर सिकाइ तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीतियोजनाको , मापदण्ड , कानून , निर्माणकार्यान्वयन र नियमन ,
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिमको योजना तर्जुमाअनुमति र , सञ्चालन , नियमन
- पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्रीको वितरण तथा कार्यान्वयन
- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्साङ्कनसमायोजन तथा नियमन , स्वीकृति , अनुमति ,
- शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मत सम्भार
- आधारभूत तह (कक्षा ८)को परीक्षा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीक परीक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानीयस्तरको शैक्षिक ज्ञानसीप र , प्रविधिको संरक्षणप्रवर्द्धन र स्तरीकरण ,
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन

- पुस्तकालय एवं पत्रपत्रिका
- स्थानीय पुस्तकालयवाचनालय तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सञ्चालन तथा , व्यवस्थापन ।

(ख) खेलकूद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप

- स्थानीयस्तरमा खेलकूद प्रशासन तथा संघ संस्थाको नियमन र समन्वय
- खेलकूदको संरचनाको पूर्वाधार निर्माण सञ्चालन तथा विकास
- खेलकूदको विकास र प्रवर्द्धन
- खेलकूद प्रतियोगिताको आयोजना र सहभागिता
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धी विषय

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई

- आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी नीतियोजनाको ,मापदण्ड ,कानून , कार्यान्वयन तथा नियमन ,निर्माण
- राष्ट्रिय तथा प्रदेश स्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीय स्तरको स्वास्थ्य सम्बन्धी लक्ष्य र गुणस्तर निर्धारण
- राष्ट्रिय र प्रादेशिक मापदण्ड अनुरूप जनरल अस्पताल निदान केन्द्र ,नर्सिङ्ग होम , तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरूको क्लिनिक दर्तासञ्चालन अनुमति र नियमन ,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन र प्रवर्द्धन
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि
- रक्तसञ्चार सेवा तथा स्थानीय र सहरी स्वास्थ्य सेवा

- औषधि पसल सञ्चालन र नियमन
- औषधिजन्य वनस्पतिप्रशोधन र ,जडिबुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन , वितरण
- स्वास्थ्य वीमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन
- औषधि तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरूको न्यूनतम मूल्य निर्धारण र नियमन
- औषधिको उचित प्रयोग र सुक्ष्म जीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनिकरण
- औषधि र स्वास्थ्य उपकरणको खरिदभण्डारण र वितरण ,
- स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स)
- प्रवर्द्धनात्मक ,उपचारात्मक ,प्रतिकारात्मक ,पुनर्स्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन
- स्वस्थ जीवनशैली ,स्वास्थ्य वृत्तको पालना ,योग अभ्यास ,शारीरिक व्यायाम ,पोषण , पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन
- जुनोटिक र किटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- सुर्तिमदिरा र लागुपदार्थजन ,्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
- आयुर्वेदिकप्राकृतिक चिकित्सा लगायतका ,होमियोप्याथिक ,आम्ची ,युनानी , परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्ययोजना र ,आपत्कालिन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण , कार्यान्वयन
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम
- आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह

(घ) खानेपानी व्यवस्थापन

- स्थानीय खानेपानी सम्बन्धी नीतिकार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,मापदण्ड ,कानून ,
- खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन
- सार्वजनिक स्थलमा पिउने पानि व्यवस्थापन
- स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति सम्बन्धी विषय

(ङ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा

लैङ्गिक समानता

- महिला हक सम्बन्धी नीतिकार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,
- महिलाको आर्थिकशक्तिकरण तथा क्षमता विकास ,राजनीतिक ,सामाजिक ,
- लैङ्गिक हिंसा निवारणको लागि निरोधात्मकसंरक्षणात् ,प्रवर्द्धनात्मक ,मक उपाय र पुनर्स्थापना
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट

बालबालिका

- बालबालिकाको हक हित संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति ,योजना ,मापदण्ड ,कानून , कार्यान्वयन र नियमन
- बालबालिकाको हक हित संरक्षण
- बालमैत्री शासकीय प्रबन्धबाल संरक्षण समिति तथा बाल सञ्जाल ,बालक्लब ,
- बालबालिकाको हक हित संरक्षण सम्बन्धमा संघप्रदेश तथा अन्य निकायसँग , समन्वय तथा सहकार्य ,सम्पर्क
- बालबालिका परिवार सहयोग
- वैकल्पिक स्याहार पद्धतिको कार्यान्वयन

- बाल न्याय
- बाल गृहशिशु स्याहार केन्द्र र बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन ,पुनर्स्थापना केन्द्र ,
- असहाय बालबालिकासडक , बालबालिका व्यवस्थापन
- बाल हिंसा नियन्त्रण
- बालसुधार तथा पुनःस्थापना केन्द्र स्थापनासंचालन अनुमती र नियमन ,
- आपत्कालिन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन

युवा

- युवा जागरणसशक्तिकरण र परिचालन ,
- युवा सीपउद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास ,

ज्येष्ठ नागरिक

- ज्येष्ठ नागरिकको लगतसामाजिक सुरक्षा ,स्वास्थ्य सुविधा ,सम्मान ,परिचयपत्र , सम्बन्धी कार्य
- ज्येष्ठ नागरिकको क्लबआश्रय केन्द्रको सञ्चालन ,भेटघाट स्थल ,दिवा सेवा केन्द्र , तथा व्यवस्थापन

अपाङ्गता भएका व्यक्ति र एकल महिला

- संघ तथा प्रदेससँगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनःस्थापना केन्द्र तथा असक्त स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- अपाङ्ग भएका व्यक्ति तथा असहायको लगत अद्यावधिक ,परिचयपत्र वितरण , सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरुको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य

- एकल महिला सम्बन्धी कार्य

(च) गैरसरकारी संस्था परिचालनसमन्वय तथा नियमन ,

- स्थानीय स्तरमा समाज कल्याण सम्बन्धी संघ संस्था सामाजिक ,गैरसरकारी) नवीकरण तथा नियमन ,को दर्ता (तथा सामुदायिक संघ संस्था
- गुठी कोष तथा अन्य ,ट्रष्टहरुको व्यवस्थापन
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रहरुसँग समन्वय र सहकार्य
- समन्वय र परिचालन
- सामाजिक संघ संस्था सम्बन्धी अन्य विषय

(छ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय नीतिनियमन र अध्ययन ,मापदण्ड ,कानून , अनुसन्धान
- संघ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयनको लागि संघप्रदेश र स्थानीय संघ संस्थासँग , समन्वय र सहकार्य ,सम्पर्क
- स्थानीय सामाजिक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्याङ्क संकलन एवं व्यवस्थापन

(ज) संस्कृतिललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन ,सम्पदा ,

- भाषा ,संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीय स्तरको नीति , कार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,मापदण्ड ,कानून
- पुरातत्वप्रवर्द्धन ,सम्भार ,प्राचीन स्मारक तथा संग्रहालयको संरक्षण , र विकास

- परम्परागत रूपमा चलिआएका जात्रा तथा पर्वको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
- पर्यटकीय महत्वका स्थलसंरक्षण र प्रवर्द्धन ,तथा सम्पदाको पहिचान ,
- पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन
- पुरातात्विकधार्मिक म ,हत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन
- भाषाप्रवर्द्धन विकास ,पर्व र ललितकलाको संरक्षण ,जात्रा ,संस्कृति ,

६. योजनाअनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा ,

(क) योजना तर्जुमाउपभोक्ता समिति परिचालन ,कार्ययोजना तयारी ,

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति ,मापदण्ड ,कानून ,योजना र नियमन
- स्थानीय विकास नीतिमध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना ,अल्पकालीन , अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ,तर्जुमा
- आर्थिकप्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि ,वातावरणीय ,साँस्कृतिक ,सामाजिक , अनुगमन तथा ,कार्यान्वयन ,आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरुको तर्जुमा मूल्याङ्कन
- वार्षिक विकास कार्यक्रमकार्यान्वयन ,आयोजना तर्जुमा ,
- विकास निर्माण प्रक्रियामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- विकास योजनाहरुको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन
- उपभोक्ता समितिको विवरणक्षमता विकास ,
- विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- संघीय र प्रादेशिक आयोजनासहजीकरण र सहयोग ,परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय ,

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी अन्य कार्य

(ख) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

- विकास आयोजनाको अनुगमनआवधिक प्रगति तथा प्रतिफलको समिक्षा ,
- विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आधार तथा प्रक्रिया निर्धारण
- आयोजनाको अध्ययनअनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कन ,
- बिषय क्षेत्रगत नीतिको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

(ग) तथ्याङ्क व्यवस्थापन

- तथ्याङ्क संकलन ,योजना ,मापदण्ड ,कानून ,व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धी नीति , कार्यान्वयन र नियमन
- सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन
- आधुनिक प्रविधि मार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता ,वसाईसराई ,विवाह ,मृत्यु ,जन्म) , (धर्मपुत्री\सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्रअभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन
- स्थानीय तथ्याङ्क संकलनअभिलेखीकरण तथा वितरण ,प्रशोधन ,
  - आधारभूत तथ्याङ्क ,संकलन र व्यवस्थापन: जनसाङ्ख्यिक ,आर्थिक ,प्राकृतिक , कुल ग्राहस्थ ,रोजगारीको अवस्था ,भौतिक पूर्वाधार ,साँस्कृतिक ,सामाजिक राजस्व तथा आय व्यय ,मानव विकास सूचकांक ,प्रति व्यक्ति आय ,उत्पादन समेतको संयुक्त तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्चिन्न तथा स्रोत नक्साको अद्यावधिक एवं अभिलेख
  - बेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन
  - स्थानीय व्यापारको तथ्याङ्क प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
  - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क र सूचना व्यवस्थापन

- सम्पन्न भएका तथा चालु योजनाको विवरण
- विषय क्षेत्रगत सूचना ,तथ्याङ्कको संकलनअभिलेख ,
- प्रदेश तथा संघसँग तथ्याङ्क एवं सूचना आदान प्रदान र समन्वय
- सम्भाव्य प्राकृतिक स्रोत तथा साधनको अभिलेख व्यवस्थापन (प्रोफाईल)
- गाउँपालिकाका आवधिक तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट स्वीकृति

द्रष्टव्यः गाउँ कार्यपालिकाले माथि उल्लेखित विषयक्षेत्र समेट्ने गरी आफ्नो आवश्यकता र प्राथमिकता अनुरूप कार्यालयशाखा वा उपशाखा वा इकाई सहितको प्रशासनिक ढाँचा स्वीकृत गरी लागु गर्न , सक्नेछ ।

अनुसूची ३-

(सँग सम्बन्धित (३) नियम ४ को उपनियम)

वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य

(क) वडा स्तरीय तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने:

- आफ्नो वडा भित्रको वस्तुगत विवरण ,खनिज पदार्थ ,जैविक विविधता ,नदीनाला) शिक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण ,उद्योगधन्दा ,आर्थिक अवस्था ,जनसङ्ख्याको बनोट अद्यावधिक गर्दै लैजाने ,तयार गर्ने (आदी
- निजी घर तथा घरपरिवारको लगत राख्ने
- ऐतिहासिकपुरातात ,विविध ,प्राचीन स्मारक ,साँस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा , पर्ति जग्गाको लगत राख्ने तथा ,ऐलानी ,सार्वजनिक ,सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन संरक्षण गर्ने
- खुला क्षेत्र ,मस्जिद ,गुम्बा ,मन्दिर ,मठ ,धर्मशाला ,सत्तल ,पौवा ,पाटी ,घाट ,चोक , पर्ति जग ,मदरसा ,देवस्थलगा ,तलाउ ,पोखरी ,पानीको मूल ,चरनक्षेत्र ,डाँडापाखा , ,पानीघट्ट ,कुलो नहर ,पुल पुलेसा ,सडक ,बाटो ,गुठीघर ,ढुङ्गेधारा ,धारा ,कुवा ,इनार संरक्षण गर्ने र खण्डिकृत तथ्याङ्क ,मिलको तथ्याङ्क संकलन गरी अद्यावधिक लगत राख्ने र सूचना सहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने

(ख) वडाका विकास निर्माणका योजना तर्जुमानुगमन तथा आवधिक प्रगति समिक्षा ,कार्यान्वयन , गर्ने:

- सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रणाली अनुसार वस्ती वा टोलस्तरबाट योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी वस्ती तथा टोलस्तरीय योजनाको माग सङ्कलन ,प्राथमिकीकरण तथा छनौट गर्ने,
- टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन तथा वडाभित्र सञ्चालन हुने योजनाहरूका लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन गर्ने
- वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षणरेखदेख तथा ,मर्मत सम्भार , व्यवस्थापन गर्ने

(ग) वडाका विकास निर्माणका कार्यहरू गर्ने:

- बालउद्यानको व्यवस्था गर्ने
- अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने,

- पुस्तकालयबालक्लब तथा बालसञ्जालको सञ्चालन , ,सामुदायिक सिकाई केन्द्र ,वाचनालय , ,र व्यवस्थापन गर्ने
- वडा तहको स्वास्थ्य केन्द्र तथा उप केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने,
- बालबालिकाहरुलाई बि .,जि.सि.पोलियो“ भिटामिन ,ए” को व्यवस्था गर्ने,
- पोषण कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने,
- वडा तहमा स्वास्थ्य जनचेतना विकास तथा स्वास्थ्य सूचना कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने,
- शहरी तथा ग्रामीण स्वास्थ्य क्लिनिकको सञ्चालन गर्ने,गराउने ,
- सार्वजनिक शौचालय तथा स्नान गृहको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने,गराउने ,
- वडास्तरीय सामुदायिक धाराको प्रबन्धसंरक्षण र ,इनार तथा पोखरीको निर्माण ,कुवा , ,गुणस्तर नियमन गर्ने
- घरबाट निकास हुने फोहोरमैलाको सङ्कलन र व्यवस्थापनचोक तथा गल् ,लीहरुको सरसफाईसतही पानीको निकास तथा ,मरेका जनावरको व्यवस्थापन ,ढल निकास , गराउने ,पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने
- कृषि तथा फलफूल नर्सरीको स्थापनासमन्वय र प्रवर्द्धन तथा वडास्तरीय अगुवा कृषक , ,तालिमको अभिमुखिकरण गर्ने
- कृषि मलको माग सङ्कलन गर्ने,
- कृषिमा लाग्ने रोगहरुको विवरण तयार गर्ने,
- पशुपंछी विकास तथा छाडा चौपायाको व्यवस्थापन,
- वडाभित्रको चरण क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- स्थानीय समुदायका चाडपर्व ,नाटक ,भाषा संस्कृतिको विकासको लागि कला , ,जनचेतनामूलक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने गराउने
- स्थानीय मौलिकता झल्किने सांस्कृतिक रीतिरिवाजलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने
- वडाभित्र खेलकूद पूर्वाधारको विकास गर्ने,
- अन्तर विद्यालय तथा बालक्लब मार्फत खेलकूद कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने गराउने
- वडा क्षेत्रभित्रको बाटोघाटो चालु अवस्थामा राख्ने तथा राख्न सहयोग गर्ने
- वडाभित्रका सडकअधिकारक्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण गर्न नदिने ,
- बाटोघाटोको बाढी पहिरो पन्छाउने
- घरेलु उद्योगको लगत सङ्कलन तथा सम्भाव्यता पहिचान गर्ने
- वडाभित्र घरेलु उद्योगको प्रवर्द्धन गर्ने

- प्रचलित कानून बमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्ताअद्यावधिक र सोको अभिलेख संरक्षण गर्ने
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने
- वडालाई बालमैत्री बनाउने
- वडाभित्र आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछि परेका महिलाअपाङ्गता, दलित, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरि, भएका व्यक्तिकसीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी, अल्पसङ्ख्यक, सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने
- विभिन्न समुदायका बीच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने
- बालविवाह, छाउपडी, हलिया प्रथा, दहेज तथा दाइजो, छुवाछुत, महिला बिरुद्धको हिंसा, मानव, बालश्रम, कमलरी प्रथावेचबिखननिरक्षरता जस्ता सामाजिक कुरीति र गराउने, अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने
- प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मालपोत तथा भूमि कर, बहाल कर, व्यवसाय कर, सवारी साधन कर, सिफारिस दस्तुर, नयाँ व्यवसाय दर्ता, शुल्क पार्किङ्ग-स, बिज्ञापन कर मनोरञ्जन करको लेखाजोखा र सङ्कलन गरी गाउँपालिकामा प्रतिवेदन सहित रकम बुझाउने
- असक्त बिरामी भएको वेवारिस वा असहाय व्यक्तिलाई नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य केन्द्रमा पुऱ्याई औषधोपचार गराउने
- असहाय वा वेवारिस व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजको दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउने
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुनर्स्थापना गर्नेगराउने,
- वडाभित्रको सामुदायिक वनवनजन्य सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
- वडावस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र विस्तार गर्ने गराउने, टोल,
- वडालाई वातावरणमैत्री बनाउने
- प्राङ्गारिक कृषिप, विद्यार्थी भर्ना, सुरक्षित मातृत्व, पूर्ण खोप, खुला दिशामुक्त सरसफाई, गराउने, वातावरणमैत्री तथा बालमैत्री शासनजस्ता प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने

(घ) कानून बमोजिमका नियमन कार्य गर्ने

- वडाभित्रका सञ्चालित विकास योजनाआयोजना तथा संलग्न उपभोक्ता समितिहरूका, कार्यको नियमन गर्ने
- घर निर्माण गुणस्तर तथा भवन संहिता र मापदण्ड अनुसार भए नभएको अनुगमन गर्ने, डकमीलाई भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी तालिम दिने, सिकमी

- खाद्यान्नपेय पदार्थ तथा उपभोग्य सामाग्रीको गुणस्तर ,फलफूल ,तरकारी ,मासु ,माछा , र मूल्यसूची अनुगमन गरी उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने
- वडाभित्रका उद्योग धन्दा र व्यवसायको प्रवर्द्धन गरी लगत राख्ने
- हाट बजारको व्यवस्थापन गर्नेगराउने ,
- विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण गर्ने
- नातानागरिकता आदिको सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने ,
- आफ्नो भौगोलिक क्षेत्र भित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनको लागि निर्माण सामाग्रीतथा महशुलको स्थानीय दररेट तोक्ने ,भाडा ,ज्याला ,
- आफ्नो वडाभित्रका उपभोक्ता समितनिजी क्षेत्र लगायतका सबै विकास ,सहकारी संस्था , साझेदार
- हरूसँग विकास निर्माण तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा समन्वय गर्ने
- समय समयमा नेपाल कानूनले तोकेबमोजिम अन्य काम गर्ने

(ड) अभिलेख व्यवस्थापनसिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने ,

- पञ्जिकरणनागरिकतात तथा अभिलेख व्यवस्थापन ,
  - गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटनाको स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति ,कानून , कार्यान्वयन र नियमन ,योजना ,मापदण्ड
  - संघीय कानून र मापदण्ड बमोजिम गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना ,मृत्यु ,जन्म) को दर्ता (सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र र धर्मपुत्री ,बसाईसराई ,विवाह
  - आधुनिक प्रविधि अपनाई व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन
  - नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रका लागि सिफारिस लगायतका महत्वपूर्ण अभिलेखको नियमन
  - स्थानीय स्तरको अभिलेख व्यवस्थापन
- नाता प्रमाणित गर्ने
- नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपि लिनका लागि सिफारिस गर्ने
- बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने
- कोठा खोलन रोहबरमा बस्ने
- मोही लगत कट्टाको सिफारिस गर्ने
- जन्म मिति प्रमाणित गर्ने

- व्यापार व्यवसाय बन्द भएकोसञ्चालन नभएको वा व्यापार व्यव ,साय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने
- मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस गर्ने
- विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित गर्ने
- निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने
- अग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने
- घर पाताल प्रमाणित गर्ने
- व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने
- पूर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस गर्ने
- फरकजन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने ,थर ,फरक नाम , सिफारिस गर्ने
- नामजन्म मिति संशोधनको सिफारिस गर्ने ,थर ,
- जग्गा धनीपूर्जा हराएको सिफारिस गर्ने
- कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने
- कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने
- संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने
- जीवितसँगको नाता प्रमाणित गर्ने
- हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने
- नामसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने
- मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जिमिन सिफारिस गर्ने
- उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- जीवित रहेको सिफारिस गर्ने
- पूर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्ने सिफारिस र अनुमति दिने
- जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस प्रमाणित गर्ने
- विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस गर्ने
- पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने
- वैवाहिक अङ्कित नागरिकता सिफारिस गर्ने

- आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित गर्न वा आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित
- विद्यालय ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस गर्ने
- प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित गर्ने

अनुसूची -४

(नियम ४ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

१. अध्यक्षको कामकर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम ,अध्यक्षको काम (१) कर्तव्य र अधिकार: , हुनेछः

- (क) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बोलाउने र बैठकको अध्यक्षता गर्ने
- (ख) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा बैठकको कार्यसूची तथा प्रस्ताव पेश गर्नेगराउने ,
- (ग) गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी सभामा पेश गर्ने
- (घ) गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयमा गाउँ सभाको अधिवेशनको आव्हान र समापनको घोषणा गर्ने
- (ङ) गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष वा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको विषयगत कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड तथा हेरफेर गर्ने
- (च) गाउँ सभा र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने
- (छ) गाउँ कार्यपालिकाको दैनिक कार्यको सामान्य रेखदेखनिर्देशन र नियन्त्रण गर्ने ,
- (ज) उपाध्यक्ष तथा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कामका लागि स्वदेशभित्र काजमा खटाउने
- (झ) कार्यकारी अधिकृतको सात दिनसम्मको विदा वा स्वदेशभित्रको काज स्वीकृत गर्ने
- (ञ) गाउँपालिकाको चल अचल सम्पत्ति हेरविचार तथा मर्मत सम्भार गर्ने गराउने र आम्दानी खर्चराख्न लगाउने ,हिसाब र अन्य कागजपत्र सुरक्षित राख्ने ,
- (ट) प्रचलति नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने
- (ठ) गाउँ सभा वा गाउँ कार्यपालिकाले तोकेका अन्य काम गर्ने

(२) अध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षलाई कार्यवाहक अध्यक्ष तोक्नु पर्नेछ ।

२. उपाध्यक्षको कामकर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम ,उपाध्यक्षको काम (१) कर्तव्य र अधिकार: , हुनेछः

- (क) न्यायिक समितिको संयोजक भई कार्य गर्ने
- (ख) गाउँपालिका अध्यक्षको अनुपस्थितिमा कार्यवाहक भई कार्य गर्ने
- (ग) गाउँसभागाउँ कार्यपालिका तथा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ,

(२) उपाध्यक्षले आफ्नो गाउँपालिकाक क्षेत्रबाहिर जानु पर्दा अध्यक्षलाई जानकारी दिनुपर्नेछ ।

३. वडा अध्यक्षको कामकर्तव्य र अधिकार देहाय ,वडा अध्यक्षको काम (१) कर्तव्य र अधिकार: , बमोजिम हुनेछ:

(क) आफ्नो वडा समितिको अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

(ख) वडा समितिका सदस्यहरूलाई वडा समितिको कामको बाँडफाँड गरी सहजीकरण तथा परिचालन गर्ने

(ग) कार्यपालिकाको सदस्य भई कार्य गर्ने

(घ) वडाको विकास योजनाबजेट तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने गराउने तथा स्वीकृतिका , लागि गाउँपालिकामा पेश गर्ने

(ङ) वडाबाट कार्यान्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने गराउनेतिनको , अनुगमन गर्ने तथा आवधिक समीक्षा गर्ने गराउने

(च) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने

(छ) तोकिए बमोजिम वा गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) वडाध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितिमा सम्बन्धित वडा समितिको ज्येष्ठ सदस्यलाई कार्यवाहक तोक्री सोको जानकारी गाउँ कार्यपालिकालाई दिनुपर्नेछ ।

४. सदस्यको कामकर्तव्य र अधिकार ,कार्यपालिकाको सदस्यको काम (१) कर्तव्य र अधिकार: , -देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) कार्यपालिकाको बैठकमा भाग लिने

(ख) अध्यक्षले तोकेको विषयगत क्षेत्रको संयोजक वा अध्यक्ष भई तोकिएको कार्य गर्ने

(ग) अध्यक्ष तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र बाहिर जाँदा अध्यक्षलाई जानकारी दिई जानु पर्नेछ ।

५. वडा सदस्यको कामकर्तव्य र अधिकार देहाय ,वडा सदस्यको काम (१) कर्तव्य र अधिकार: , बमोजिम हुनेछ:

(क) वडा समितिको बैठकमा भाग लिने

(ख) वडा अध्यक्षको अनुपस्थितिमा वडाअध्यक्षले तोके बमोजिम कार्यवाहक वडा अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

(ग) वडा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने

(२) वडा सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र बाहिर जाँदा वडा अध्यक्षमार्फत कार्यपालिकालाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

अनुसूची -५

विषयगत समितिहरूको विवरण

(नियम ४ को उपनियम (६) सँग सम्बन्धित)

- (क) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति
- (ख) आर्थिक विकास समिति
- (ग) सामाजिक विकास समिति
- (घ) पूर्वाधार विकास समिति
- (ङ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
- (च) विधेयक समिति

आज्ञाले,

योगेन्द्र राज गुरुङ

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत